

I n f o r m á c i a

o hodnotení plnenia úloh vyplývajúcich zo Stratégie rozvoja turizmu v Bratislavskom kraji do roku 2020 za rok 2016

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja **uznesením č.100/2015** schválilo na svojom zasadnutí 11.12.2015 **Stratégiu rozvoja turizmu v Bratislavskom kraji do roku 2020**. Oddelenie cestovného ruchu v priebehu roka 2016 napĺňalo opatrenia Akčného plánu Stratégie na obdobie 2016 -2020 v zmysle časového harmonogramu v štyroch prioritných oblastiach nasledovne:

1.ROZVOJ ÚZEMIA A INFRAŠTRUKTÚRY

Opatrenia 1,2,3

Predpokladom rozvoj územia a infraštruktúry je spracovanie územnoplánovacích podkladov, návrhov na majetkoprávne vysporiadanie a projektových plánov na tranzitné prepojenia Bratislavy z EUROvelo 6 a 13 na cyklotrasy v regióne.

Najvýznamnejším pripravovaným projektom BSK na prepojenie Bratislavy a regiónu je projekt „**Vinohradnícka cyklotrasa**“, na ktorý bola v roku 2016 vypracovaná dokumentácia pre územné rozhodnutie. V roku 2017 sa pripravuje obstarávanie projektových prác a dokumentácie vyššieho stupňa a bude zahájené majetkovo-právne vysporiadanie.

Tranzitné prepojenie Záhoria na Malé Karpaty podporí nová cyklodopravná trasa Malacky –Rohožník, na ktorú v r.2016 vyhlásil BSK verejnú súťaž na zhotoviteľa projektovej dokumentácie s predpokladom následnej požiadavky o nenávratný finančný príspevok na jej stavbu v rámci IROP. Významným projektom na podporu tranzitného prepojenia cyklotrás Záhoria na Malé Karpaty je **pilotný projekt turistického vlaku „Záhoráčik“ s väčšou prepravnou kapacitou pre bicykle** - obnovenie vlakovej dopravy vo víkendovej prevádzke na úseku Zohor – Plavecké Podhradie, na jeho príprave sa podieľal odbor cestovného ruchu a kultúry v spolupráci s odborom dopravy BSK a Železničnou spoločnosťou Slovensko, a.s. Cieľom projektu je zvýšiť návštevnosť subregiónov Záhorie a Malé Karpaty cykloturistami, turistami a návštevníkmi bratislavského regiónu. Zároveň sa Záhorie stáva dostupnejším pre individuálnych turistov a návštevníkov a prezentujú sa atraktivity daného subregiónu. Tento projekt má ambíciu sa rozšíriť o ďalšie inovatívne služby v danej oblasti.

Prepojenie Podunajska s EUROVELO 6 podporí projekt „Sacavelo“. Na území Bratislavského kraja je hlavná trasa Sacavelo vedená po existujúcich cyklotrasách Eurovelo 6 a 13, ktoré sa ďalej napájajú na sieť existujúcich alebo novobudovaných cyklotrás v regióne, trasovaných po východnom cyklistickom obchvate kraja. BSK plánuje spolu vyznačiť 60 km cyklotrás, z ktorých je cca 4 km novovybudovaných. Ide najmä o **úsek cyklotrás v k.ú. Bratislava – Vrakuňa, Ivanka pri Dunaji a Vajnory** známy pod názvom **JURAVA II**. Na túto časť disponuje BSK projektovou dokumentáciou a právoplatným stavebným povolením. Projekt SACRAVELO bol predložený v rámci Programu spolupráce INTERREG VA Slovensko – Maďarsko a po jeho schválení prebehne investícia v roku 2018.

Zlepšenie infraštruktúry pre turistické využitie MD s ťažiskom na vytvorenie zodpovedajúcich nástupných stanovišť na území BSK umožní realizácia cezhraničného projektu s cieľom nájdenia spoločných riešení pre produktové a marketingové prepojenie jedinečného územia vnútornej delty Dunaja (územia medzi Malým a Mošonským Dunajom) za účelom rozvoja

medzinárodne atraktívneho ekoturizmu. **Projekt Malý a Mošonský Dunaj** bol predložený v rámci Programu spolupráce INTERREG VA Slovensko – Maďarsko a po jeho schválení bude realizovaný. Cieľom projektu je vytvoriť novú atraktívnu destináciu „Vnútrozemská delta Dunaja“ na základe partnerstva s podnikateľmi a samosprávami v Maďarsku, ktoré by vytvorili v daných regiónoch nové inovatívne produkty v službách cestovného ruchu pozdĺž Malého a Mošonského Dunaja.

2.ĽUDSKÝ KAPITÁL, MIESTNA EKONOMIKA A MANAŽMENT DESTINÁCIE

Opatrenia 6,7,8,9,10,13

Prvá regionálna konferencia „Cestovný ruch pre všetkých“, ktorej ústrednou témou boli ciele a nástroje schválenej Stratégie rozvoja turizmu v Bratislavskom kraji sa uskutočnila pri príležitosti Svetového dňa cestovného ruchu 27.9.2017 v Senci. Predstavila zástupcom Oblasťných organizácií cestovného ruchu, starostom miest BSK, podnikateľom v cestovnom ruchu vízie, stratégie a najmä modely spolupráce, ako aj skúsenosti zahraničných hostí - z Amsterdam Marketing a z Centrály cestovného ruchu – Jižní Morava. Prvá regionálna konferencia mala silný ohlas medzi odborníkmi cestovného ruchu, a preto sa odbor cestovného ruchu a kultúry rozhodol zaradiť regionálnu konferenciu ako pravidelnú ročnú odbornú platformu pre stretanie sa a diskutovanie odborníkov v CR na rôzne témy inšpirované témami, ktoré pravidelne vyhlasuje Svetová organizácia cestovného ruchu na deň 27/09 – Svetový deň CR.

Manuál destinačného minima bol vytvorený pre potreby samosprávy. Predstavuje základné požiadavky kladené na samosprávu z pohľadu rozvoja turizmu a budovania značky destinácie. Desatoro destinačného minima objasňuje čo je riadený a plánovateľný rozvoj turizmu na úrovni samosprávy – vedome a plánovane rozvíjanie územia ako destinácie, na rozvoj turizmu je potrebné sa pozerieť ako na nástroj sociálno-ekonomického rastu, je dôležité nepodceňovať upravenosť a čistotu verejného priestoru, miestne špecifiká rozvíjajú jedinečnosti podporujúce imidž a značku destinácie, budovanie značky destinácie je dlhodobý proces, je potrebné rozvíjať a budovať také produkty, ktoré zvyšujú uveriteľnosť značky destinácie, je dôležité uprednostňovať spoluprácu so všetkými aktérmi pred individuálnym postupom, marketing destinácie sa dá realizovať v koordinácii s kľúčovými aktérmi, do budovania identity a atraktívnosti destinácie je nutné zapájať aj obyvateľov, finančné výnosy z turizmu je dôležité investovať späť do rozvoja turizmu v destinácii.

Na základe **definovaných kompetencií a úloh oddelenia cestovného ruchu BSK a krajskej organizácie CR** boli zosúladené ročné plány práce aktivít, ktoré boli premietnuté do rozpočtov OCR a KOOCR. Zo strany KOOCR je aktuálna komunikačná a marketingová podpora projektom a podujatiam, na ktorých sa BSK zúčastňuje v pozícii spoluorganizátora. Ťažiskovými produktami sú produkty kultúrneho turizmu, vínneho turizmu, cykloturizmu, vodáckeho turizmu a ekoturizmu a podujatia podporujúce historické a kultúrne dedičstvo.

Plánované **Zriadenie centra odborného vzdelávania a prípravy (COVP) pre študijné odbory cestovného ruchu** na jednej zo stredných odborných škôl v pôsobnosti BSK a **zavedenie duálneho vzdelávania v odboroch CR na škole so zriadeným COVP** sa nerealizovalo, nakoľko v zmysle platnej legislatívy je predpokladom vzniku centra odborného vzdelávania a prípravy pre cestovný ruch vyhlásenie výzvy príslušnej stavovskej organizácie pre možnosť strednej odbornej školy, strediska praktického vyučovania, školského

hospodárstva alebo strediska odbornej praxe pôsobiť ako centrum odborného vzdelávania a prípravy. Výzva stavovskej organizácie nebola v hodnotenom období zverejnená.

Vytvorenie samostatnej Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu turizmu so zameraním na dobudovanie komplexného produktu a atraktivít v ucelenom území sa uskutočnilo v roku 2015 v zmysle VZN č.6/2012. Dotačná schéma podporila v roku 2016 celkom 13 projektov v celkovej sume 70.000,- Eur a podporila žiadateľov z radov malých a stredných podnikateľov, obcí, združení a fyzických osôb podnikajúcich v CR. Podporené projekty boli z oblasti pešej a cykloturistiky, vidieckeho turizmu a agroturizmu a historického a kultúrneho dedičstva. Na spracovaní **udržateľného konceptu predaja prostredníctvom regionálnej destinačnej karty Bratislava Card City&Region** sa podieľalo Oddelenie cestovného ruchu BSK s organizáciou Bratislava Tourist Board a mestskou organizáciou BID v spolupráci s viac ako sto partnerskými subjektami - múzeami, galériami, gastro prevádzkami, kaviarňami, vinárňami, zariadeniami voľného času, požičovňami áut a bicyklov, obchodnými centrami – poskytovateľmi zliav pre návštevníkov, ktorí budú disponovať uvedenou kartou. Cieľom tohto konceptu je prilákať individuálnych návštevníkov do regiónu a ponúknuť im najzaujímavejšie produkty a služby cestovného ruchu v destinácii bratislavský región.

3.PODPORA TVORBY A UDRŽATEĽNOSTI PRODUKTU

Opatrenia 14,15,16,18,19,20,21

Podpora spoločného etablovania pilotných projektov ako produktov kultúrneho turizmu, ako nástroja budovania značky multikultúrneho regiónu bola realizovaná v roku 2016 účasťou BSK ako spoluorganizátora kultúrnych podujatí ako **Viva Musica! Festival a Viva Musica! Festival Grand Prix a Biela Noc 2016**, ktoré sa konali aj mimo hlavného mesta s cieľom zviditeľnenia netradičných, nepoznaných ale významných lokalít kraja a tak umožnili uspokojenie kultúrnych potrieb obyvateľov i návštevníkov kraja. Areál hradu Devín bol zapojený do kultúrnej prezentácie Európskeho Výboru Regiónov 2016.

Zároveň budovanie kultúrneho turizmu má dopad na miestnu ekonomiku, čo sa ukázalo aj pri realizovaní kľúčových podujatí Viva Musica! 2016 a Biela noc 2016, kedy sa investície spätne vracajú do destinácie formou zvýšeného počtu návštevníkov a prenocovaní, a tým finančné prostriedky spotrebované v destinácii, budovaním imidžu destinácie doma aj v zahraničí, výchovou mladšej generácie a študentov k umeniu a pod.

Na podporu podujatí a produktov ovplyvňujúcich tvorbu značky jednotlivých destinácií bol vytvorený **Kalendár podujatí 2016** pre územie celého kraja, ktorý poskytol informácie o najatraktívnejších podujatiach v hlavnom meste a subregiónoch.

Spracovanie konceptu a podpora malokarpatskej vínnej cesty ako dostupného moderného celoročného produktu so silnou propagáciou na domácom trhu a vybraných zahraničných trhoch sa realizovalo unikátnym projektom Otvorené viechy, ktorý spája vinárov v subregióne Malé Karpaty ucelenej ponuky služieb pre návštevníka. Pilotný projekt otvorených viech umožnil zosieťovať ucelenú ponuku služieb pre návštevníka. Bol uvedený do života v letnej sezóne 2016, podporne k projektu pôsobila kyvadlová doprava z centra Bratislavy na Malokarpatskú vínnou cestu, harmonogram prístupnosti prevádzok v brožúre „Otvorené viechy“ vydala Oblastná organizácia CR Malé Karpaty.

Riešenia (dočasného preklenutia) chýbajúcich prepojení funkčných úsekov cyklotrás dotvorením „lokálnych okruhov“ koncentráciou menších atraktivít, zážitkov a potrebnej infraštruktúry, v spolupráci s obcami sa uskutočnilo vybudovaním **cykloodpočívadiel vo Svätom Jure pri Pustom kostolíku** (na trase JURAVA I) a v **Modre v lokalite na Kalvárii** (na plánovanej Vinohradníckej cyklotrase). Novou atraktivitou pre širokú verejnosť, športovcov a rodiny s deťmi je aj **Bike park - pumptracková dráha** v lokalite Modra Piesok, vhodný a bezpečný priestor, ktorý bude lákať návštevníkov aj organizáciou športových podujatí. V roku 2016 bol rozpracovaný pilotný projekt **Turistický vlak s väčšou prepravnou kapacitou** na trati **Záhorská Ves - Zohor –Plavecké Podhradie** na zlepšenie dostupnosti cyklotrás v Malých Karpatoch zo záhorskej strany. Na projekte sa podieľalo oddelenie CR v spolupráci s odborom dopravy a Železničnou spoločnosťou Slovensko a.s. V roku 2016 realizoval Slovenský cykloklub pre BSK **údržbu cykloturistických trás na úseku 163,1km**, vymenené boli poškodené tabule, osadené nové cyklosmerovníky a značenia aj na medzinárodnej strase EUROVELO 13.

„**Návrh koncepcie rozvoja kongresového a incentívneho cestovného ruchu v destinácii bratislavský región**“ zhodnotil možnosti Bratislavského kraja v oblasti MICE, poskytol prehľad ubytovacích zariadení s konferenčnými možnosťami v regiónoch mimo územia hlavného mesta Bratislavy. Zároveň táto koncepcia vysvetľuje pozicionovanie sa Bratislavského kraja v oblasti Meeting industry z pohľadu konkurencie porovnateľných európskych destinácií. Okrem navrhovanej koncepcijnej, infraštruktúrálnej a produktovej podpory tematickým cestám ako marketingovému nástroju prepájajúcemu jednotlivé destinácie, susediace a cezhraničné regióny, napr. Cesta hlíny, Via Pálffy, Jantárová cesta, Cyrilo-Methodská kultúrna cesta, Limes Romanus, sakrálne cesty, cesty po industriálnych pamiatkach a pod.

venuje OCR priebežne pozornosť aj možnostiam podpory zvláštnym tematickým cestám ako sú **Vojenské bunkre na ceste Železnej opony** na území Bratislavského kraja napr. podporou sprístupnenia –umožnením lepšej dopravnej dostupnosti (aj prostredníctvom poskytnutej dotácie z Bratislavskej dotačnej schémy na turizmus 2016).

Projekt na podporu miestnych lokálnych producentov za účelom podpory lokálnej ekonomiky, zachovania tradícií v regióne a podpory CR v regióne. Oddelenie CR sa aktívne zapájalo pri príprave konceptu projektu v rámci cezhraničnej spolupráce s odborom Stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov. Bol vytvorený koncept pre sieťovanie partnerov v rámci Bratislavského kraja pre vhodné vytypovanie cezhraničného partnera v Maďarsku alebo Rakúsku.

4.BUDOVANIE ZNAČKY A MARKETINGOVÁ PODPORA

Opatrenia 22, 23,24,25,26,27

Oddelenie cestovného ruchu je aktívne zapojené v **iniciatívach zapojených do implementácie Dunajskej stratégie za účelom získavania zdrojov EÚ** na konkrétne projekty a posilňovania značky bratislavského kraja ako dunajského regiónu aj prostredníctvom projektu **Malý a Mošonský Dunaj**, ktorý bol predložený v rámci Programu spolupráce INTERREG VA Slovensko – Maďarsko. Po jeho schválení v r.2017 prebehne realizácia. BSK je zapojené aj do projektu **DANUrB – Danube Urban Brand** financovaného z programu medzinárodnej spolupráce *Interreg Danube Transnational Program 2014 – 2020*. Projekt je zameraný na vytvorenie regionálnej siete vybudovanej prostredníctvom cestovného ruchu a vzdelávania. Cieľom projektu je posilniť „Dunajskú“ kultúrnu identitu a solidaritu, vytvorenie spoločnej značky podpora nadnárodných kultúrnych väzieb medzi sídlami pozdĺž Dunaja, preskúmanie nevyužitého alebo skrytého potenciálu pre lepšiu ekonomickú a kultúrnu návratnosť.

Koncept prepojenia produktu a jeho propagácie medzi hlavným mestom a regiónom v oblasti kongresového a incentívneho turizmu je načrtnutý v spracovanom „**Návrhu koncepcie rozvoja kongresového a incentívneho cestovného ruchu v destinácii bratislavský región**“, produkty výletného charakteru v širšom okolí Bratislavy majú všetky predpoklady na rozvoj nadväzne na rozpracované projekty Bratislava Card City&Region, Turistický vlak „Záhoráčik“ (plánovaný termín spustenia projektov 04/2017).

K nastavenie procesu tvorby značky jednotlivých destinácií na území kraja na základe definovania kľúčových osobitostí a identifikácie odlišiteľných znakov pristúpila aj nová oblastná organizácia CR Malé Karpaty vytvorením loga, ktoré vychádza z dizajn manuálu Krajskej organizácie cestovného ruchu Bratislava Región Turizmus a stala sa tak prvým základným kameňom pri tvorbe jednotnej značky destinácie bratislavský región. Platformu pre lepšiu spoluprácu vytvára Oblastná organizácia cestovného ruchu Záhorie vďaka intenzívnejšej komunikácii s oddelením cestovného ruchu. Tým sa vytvoril priestor na budovanie spoločných produktov, služieb a podujatí CR v danom regióne.

Koncept propagácie bratislavského regiónu v cezhraničnom území Centrope využíva recipročnú spoluprácu s príslušnými partnerskými samosprávami/ organizáciami v zahraničí. Podarilo sa nadviazať a vytvoriť spoluprácu s rakúskym prihraničným regiónom Burgenland. V lete 2016 sa na pracovnom stretnutí prerokovali dôležité oblasti novej spolupráce oboch regiónov – Bratislavský a Burgenlandský – vzájomná propagácia regiónov prostredníctvom tlačovín, zdieľanie informácií prostredníctvom Turistických informačných centier a tvorba spoločných produktov ako napr. tematická cesta po stopách šľachtických rodov.

„**Návrh na zavedenie systematického mechanizmu zberu dát a štatistického zisťovania pre potreby strategického plánovania v oblasti turizmu**“ analyzuje dostupné zdroje údajov (ŠÚ SR), definuje rozsah a štruktúru potrebných údajov pre úspešné riadenie rozvoja destinácie a marketingových procesov. S týmto cieľom obstaralo oddelenie CR v roku 2016 „**Prieskum zisťovania kvality služieb cestovného ruchu**“ a zahájilo „**Monitorovanie návštevníkov prostredníctvom webovej aplikácie Pygmalios Analytics**“. Výsledkom prieskumu kvality služieb je obsiahla správa, ktorá poukazuje na negatívne a aj pozitívne trendy v oblasti kvality poskytovaných služieb v reštauračných a hotelových zariadeniach v bratislavskom kraji.

Spracovanie východiskového konceptu marketingového mixu v jednotlivých destináciách kraja v spolupráci s OOCR je vytvorenie spoločného manuálu pre všetky OOCR v bratislavskom kraji, ktorého cieľom je budovanie spoločnej značky bratislavského regiónu, ktorý rešpektuje kultúrno-historické odlišnosti jednotlivých subregiónov.

Oddelenie cestovného ruchu hodnotí realizáciu Akčného plánu Stratégie rozvoja turizmu v bratislavskom kraji do roku 2020 za prospešnú pre rozvoj aktivít, ktoré presahujú rámec stanovený Akčným plánom a ktoré mapujú reálny a aktuálny stav produktov a služieb v bratislavskom kraji.